

Schriftelijke vragen ex artikel 55 Reglement van orde voor de raadsvergaderingen (RvO)

Datum indiening 30 juni 2018

Volgnummer

Registratienummer Bij18-434

Onderwerp Verduurzamen & financieren maatschappelijke accommodaties en gebouwen

---

Aan het College,***Inleiding***

Onlangs is er een presentatie geweest en tevens is er een raadsvoorstel (RB2018010) aangenomen over het verduurzamen van maatschappelijke accommodaties. Hierin zijn achttien (zeventien excl. Granaat) accommodaties genoemd om te verduurzamen. In het raadsvoorstel werden twaalf accommodaties benoemd. De andere zes accommodaties niet, te weten Vork 1&2, HVO, KSV, De Hoeksteen, JC Kompleks.

In uw argumentatie gaf u aan waarom deze accommodaties op dit moment niet kunnen worden verduurzaamd:

- Betreffende de Vork 1&2 en KSV is de gemeente slechts beperkt eigenaar. De gebruikers kiezen bij voorkeur voor investeringen in de accommodatie-onderdelen waarvan zij zelf eigenaar zijn en waar het voordeel ook direct ten gunste komt in de eigen exploitatie. Om dat mogelijk te maken zal zoals aangegeven in het voorstel in samenspraak met Sportief Opgewekt en de betreffende verenigingen een separaat traject worden opgestart om ook deze accommodaties te verduurzamen conform de inmiddels verduurzaamde accommodaties van DOV, Mixed Hockey Club en atletiek vereniging HERA.
- Betreffende HVO, De Hoeksteen en het JC Kompleks heeft de gemeente een huurovereenkomst met deze organisaties en zullen zij eerst goed geïnformeerd dienen te worden over de mogelijkheden van de verduurzaming en is ook overeenstemming nodig over de wijze waarop de financiële verrekening van de investering kan plaatsvinden

Inmiddels zijn we een paar maanden verder en worden er volop financieringsmogelijkheden door marktpartijen aangeboden, '**Bewust Investeren**', waardoor scholen, buurthuizen, sportcomplexen, gemeentehuizen en andere openbare gebouwen versneld kunnen worden verduurzaamd.

<https://www.bngbank.nl/Pages/Verduurzamen-maatschappelijk-vastgoed-versneld-door-samenwerking-BNG-Bank,-NN-Group-en-Bewust-Investeren.aspx>

N.a.v. bovenstaande hebben wij de volgende vragen:

1. Is het College van op de hoogte van deze nieuwe regeling?
Het college is hierover geïnformeerd
2. Welke mening heeft het College over dit initiatief? Gaarne uitleg a.u.b.

In deze samenwerkingsovereenkomst is een speciale financieringspropositie ontwikkeld. Een op te richten stichting in de gemeente koopt en verduurzaamt een gebouw dat verbetering behoeft. Na 30 jaar komt dit gebouw weer in eigendom van de betreffende gemeente. Zoals hierboven vermeld richt Bewust Investeren in samenwerking met de gemeente een stichting op. De gemeente verkoopt haar vastgoed aan deze stichting. Vanwege de stichtings- en erfpachtstructuur pacht de gemeente, middels een erfpachtcanon (vergoeding c.q vorm van huur), het vastgoed voor 30 jaar met een breekoptie na 15 jaar. Aan het einde van de looptijd heeft "de stichting de financiering afgelost" en krijgt de gemeente haar vastgoed in eigendom terug. Voor sportcomplexen ligt het echter een stuk ingewikkelder omdat de gemeente slechts voor een beperkt gedeelte eigenaar van het gebouw (vastgoed) is.

3. Hoe staat het College tegenover om de overige zes maatschappelijke accommodaties (zoals eerder vermeld), die in uw uitleg hierboven niet in het programma verduurzamen maatschappelijke accommodaties passen, in deze regeling te participeren? Gaarne uitleg a.u.b.
Gelet op het raadsbesluit van 8 mei (RB2018010) heeft bovenstaande constructie onder vraag 2. niet de voorkeur. Mede omdat met overige maatschappelijke accommodatie een separaat traject zal worden opgestart.

In juni 2015 heeft D66 schriftelijke vragen aan het College gesteld over 'Duurzame obligatie NV Bank Nederlandse Gemeente (BNG)'.

Inmiddels zijn we een paar jaar verder en heeft deze bank sinds de introductie zes duurzame obligaties ter waarde van 4,1 miljard euro geplaatst. Hiermee behoort ze tot de kopgroep van de mondiale banken op het gebied van duurzaamheid.

<https://www.bngbank.nl/Pages/BNG-Bank-na-zesde-duurzame-obligatie-wereldwijd-in-kopgroep-bankensector.aspx>

Eén van de vragen was: welke mening heeft het college over dit initiatief van de BNG Bank? De beantwoording hierop: *neutraal, enerzijds goed dat er middelen beschikbaar worden gesteld, anderzijds merkwaardig dat dit ten goede komt aan gemeentes die aantoonbaar toch al goed presteren. Voor 2014 kwam gemeente Heerhugowaard niet in aanmerking. Of dit in 2015 wel het geval is wordt duidelijk als de nieuwe monitor van Telos in het najaar wordt gepubliceerd. De obligatielening zelf is overigens niet riant te noemen. Heerhugowaard komt dan in aanmerking voor een lening van max. €10.000.000,- Dit levert een voordeel van max. € 5.000,- Op dit moment is de marktrente zelfs lager dan de obligatierente, en zou het voordeel zelfs negatief zijn. Ook de Waterschapsbank bijvoorbeeld biedt een dergelijke obligatielening aan.*

In het laatste verschenen artikel van 'binnenlands bestuur' geeft wethouder Stam namens het College weer dat Heerhugowaard tot de koplopers van het thema energietransitie behoort. Deze koppositie geeft nieuwe kansen om verduurzaming in een sneller tempo, en ook, zoals prioriteit in de raadsagenda 2018-2022 is aangegeven, waar te maken.

[https://www.binnenlandsbestuur.nl/ambtenaar-en-carriere/nieuws/prijzenslag-\(9\)-duurzaam-denken-zit-in-onze-genen.9589679.lynkx](https://www.binnenlandsbestuur.nl/ambtenaar-en-carriere/nieuws/prijzenslag-(9)-duurzaam-denken-zit-in-onze-genen.9589679.lynkx)

Als je de voorwaarden van BNG Bank leest behoort de uitkomsten van het Telos onderzoek tot één van de uitgangspunten om in aanmerking te komen voor zo'n obligatielening.

4. Met de kennis van nu en gezien de score volgens Telos o.b.v. energietransitie, welke gedachte heeft het College om nu wel gebruik te maken van de mogelijkheden zoals hierboven is aangeboden door BNG Bank of desnoods van de Waterschapsbank om overige maatschappelijke accommodaties te verduurzamen of deze lening in te zetten in de energietransitie voor midden-en klein bedrijven (MKB) en/of bestaande wijken (die niet onder de subsidie-regeling programma Aardgasvrije Wijken valt)? Gaarne uitleg a.u.b.

Op dit moment zijn er binnen het programma duurzaamheid geen projecten waarbij gebruikt wordt gemaakt van de obligaties die hierboven beschreven zijn. Voor toekomstige projecten, zoals het aardgasvrij maken van de bebouwde omgeving, zullen de mogelijke financieringsvormen in kaart worden gebracht, zoals o.a. provinciale subsidies en landelijke subsidies. Indien wij voorzien dat er een lening nodig is om een project succesvol uit te voeren, zullen wij ook onderzoek doen naar de obligaties van de BNG Bank en de Waterschapsbank.

Daarnaast zijn de BNG en de NWB in het verleden opgericht om ervoor te zorgen dat gemeenten en instellingen voor het maatschappelijk belang op duurzame wijze gefinancierd worden. Dit is centraal in de strategie van de banken opgenomen <https://www.bngbank.nl/over-bng-bank/strategie> en <https://www.nwbbank.com/over-nwb-bank>.

In principe zijn alle financieringen die de gemeente doet via deze banken doet van duurzaam karakter. Naast projecten die rechtstreeks via de gemeente loopt financiert de BNG ook duurzaamheid projecten van woningbouwverenigingen en andere maatschappelijke instellingen. Zo zijn via een duurzaamheidslening in 50 appartementen van Woonwaard van energielabel F/G omgebouwd tot 40 appartementen met energielabel A <https://www.bngbank.nl/Pages/Financiering/Verduurzaming-in-Heerhugowaard.aspx>.

In mei 2015 heeft D66 schriftelijke vragen aan het College gesteld over **'Experimenten Decentrale Duurzame Elektriciteitsopwekking projecten'**. Deze regeling loopt nog steeds.

<https://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/experimenten-elektriciteitswet>

Destijds vroegen we: ziet het college extra kansen voor de aanbodkant van duurzame energie in Heerhugowaard? Hierbij denkt D66 vooral aan grootschalige decentrale energieprojecten, bijvoorbeeld mogelijke zonneweides in de Vaandel, in het stukje niemandsland tussen het spoor en de Broekhorn of andere creatieve projecten.

De beantwoording hierop: het college ziet hier zeer zeker kansen. Enkele aanvullende voorbeelden: onderzoek mogelijkheden om bestaande wijken e/o Altongebied aan te sluiten op het (rest)warmtenet van HVC, het i.s.m. ondernemers en VVE's onderzoeken of op bedrijfsdaken grootschalige PV panelen kunnen worden gerealiseerd en of het stroomversnelling huurwoningen concept kan worden vertaald naar een concept voor koopwoningen.

Vervolgens vroegen we of Heerhugowaard voor 11 september 2015 inzake het Besluit Experimenten Decentrale Duurzame Elektriciteitsopwekking projecten gaat indienen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, zoals omschreven bij punten I en II?

De beantwoording hierop: op dit moment bestaan hiervoor geen concrete plannen. Uiteraard zullen, als verwacht mag worden dat het besluit Experimenten Decentrale Duurzame Elektriciteitsopwekking een bijdrage zal leveren aan het realiseren van onze doelstellingen, projecten worden ingediend bij de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland.

5. Met de kennis en de ontwikkelingen anno nu, zoals u zelf hierboven heeft omschreven, heeft het College inmiddels een verzoek ingediend om aanspraak te maken op deze subsidieregeling zodat Heerhugowaard sneller kan verduurzamen? Zo ja, wanneer was dat, voor welke plannen en wanneer verwacht u een reactie? Zo nee, waarom niet? Gaarne uitleg a.u.b.
Deze regeling is met name bedoeld voor Corporaties en Vereniging van Eigenaren. Aanvragen kunnen tot en met 6 september 2018 worden ingediend. Het initiatief ligt derhalve bij de Corporaties en de VvE's.

Al geruime tijd bestaat er een regeling '**Schooldakrevolutie**' om scholen om een simpele manier te laten verduurzamen. Zie <https://schooldakrevolutie.nl/>

6. Is het College van op de hoogte van deze regeling?
Het College is hierover geïnformeerd

7. Wat is uw gedachte hierbij?
In basis is "Schooldakrevolutie" een initiatief c.q. adviesbureau dat de verduurzaming van scholen als opdrachtnemer kan verzorgen en daarmee de opdrachtgever geheel kan ontzorgen. Naar aanleiding van een gesprek met een werknemer van "Schooldakrevolutie" is gebleken dat in het laatste kwartaal van 2018 naar verwachting een stimuleringsfonds zal worden opgericht waaruit, middels een lening, geld beschikbaar wordt gesteld. De gemeente wacht deze ontwikkeling af.

Heeft het College inzicht in de verduurzamingsambities van de desbetreffende scholen in Heerhugowaard en welke maatregelen per school op eenvoudige wijze in samenspraak genomen kunnen worden. Gaarne uitleg a.u.b.

Nee er is geen inzicht in de ambities bij de schoolbesturen, hiertoe zal bij de schoolbesturen navraag moeten worden gedaan.

8. Welke mogelijkheden kan het College scholen bieden om te zorgen dat elke school in Heerhugowaard zich kan aansluiten tot dit initiatief waardoor zij kunnen besparen op energiekosten en stappen kunnen maken in de energietransitie?

De gemeente kan zo nodig hierin een adviserende rol spelen. Het heeft echter de voorkeur om bij advisering op het gebied van duurzaamheid aan schoolbesturen, dit onderwerp breder te trekken. Verduurzaming van schoolgebouwen gaat namelijk verder dan het aanbrengen van zonnepanelen.

9. Is het College ook bereid de intentieverklaring te tekenen zodat een coach een gratis consult geeft met advies en uitgebreide dakanalyses? Zo ja, per wanneer? Zo nee, waarom niet?

Nee, omdat het initiatief bij de schoolbesturen ligt. Daarbij wacht de gemeente de ontwikkelingen met betrekking tot het stimuleringsfonds af. Indien de gemeente een adviserende rol met betrekking tot verduurzaming op zich neemt, zal het over de totale verduurzaming gaan.

Op dit moment wacht de gemeenteraad op de uitkomsten van het '**onderzoek naar de energietransitie**' in Heerhugowaard. De Rekenkamer komt later dit jaar met de resultaten en visie over de energietransitie n.a.v. eigen onderzoek naar de energietransitie.

10. Kunt u aangeven of er in uw externe onderzoek behalve naar de

mogelijkheden en de snelheid waarop de energietransitie tot stand moet komen, ook rekening gehouden is met de financiering van deze energietransitie, met name door steun in financiering van partijen van derden i.p.v. eigen financiering door de gemeente?

In het externe onderzoek dat momenteel wordt uitgevoerd, wordt nog niet in detail ingegaan op de financiering van de energietransitie. Dit is een vraagstuk dat op landelijk niveau speelt. Momenteel zijn de hoofdlijnen van het Klimaatakkoord vastgesteld en wordt het akkoord in het najaar 2018 verder uitgewerkt. Er is een aparte taakgroep "Financiering" opgesteld om de koppeling tussen projecten en financieringsmogelijkheden te maken: <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2018/07/10/hoofdpijn-n-taakgroepen>. We zorgen ervoor dat we op de hoogte blijven van deze ontwikkelingen. Eén van de kansrijke financieringsconstructies, is de gebouwgebonden financiering. Hierbij wordt de investering van verduurzamingsmaatregelen aan het gebouw gekoppeld, in plaats van aan de persoon. In Heerhugowaard is hiervoor een pilot gestart door de woningcorporatie Woonwaard. Deze pilot heeft landelijk het nieuws gehaald: <https://www.trouw.nl/groen/in-aantocht-een-financiering-die-huiseigenaren-zonder-kosten-van-het-gas-af-helpt~a77fe002/>. Deze constructie zien we als erg kansrijk om de energietransitie te versnellen en we onderzoeken momenteel of deze constructie ook bij de pilot 'aardgasvrije wijk' ingezet zou kunnen worden.

11. In hoeverre denkt het College door maatwerk in de uitvoering van financieringsmogelijkheden de verduurzaming van maatschappelijke accommodaties en gebouwen een boost te geven, rekening houden met kostenefficiëntie en betaalbaarheid voor inwoners en ondernemers? Gaarne uitleg a.u.b.

Het college is van mening dat maatwerk in de uitvoering van financieringsmogelijkheden belangrijk is. Per project zal dan ook onderzocht worden wat de gewenste financieringsconstructie is en of hiervoor het inschakelen van derden gewenst is.

12. Gezien het aanbod van de hoeveelheid van financieringsmogelijkheden voor gemeentes op het gebied van verduurzaming van maatschappelijke accommodaties en gebouwen, welke belemmeringen zouden er volgens u nog zijn van bovengenoemde (of wellicht andere bestaande regelingen)? Gaarne uitleg a.u.b.

Naast de financieringsmogelijkheden moet er ook gekeken worden naar de meerjaren dekking van deze investeringen van maatschappelijke accommodaties en gebouwen. Een deel van de dekking van deze investeringen kan gevonden worden in de lagere energielasten op deze accommodaties. De vraag is echter in hoeverre dit voldoende is om de kapitaallasten van deze investeringen te kunnen dekken. Indien deze lagere energiekosten de investering niet volledig dekken dan zal er aanvullend budget door de Raad beschikbaar moeten worden gesteld.

Bedank voor de moeite alvast voor de beantwoording van de vragen.

Groeten, Michael Feelders, D66 Heerhugowaard

Conform artikel 37 RvO geeft de ondergetekende hierbij te kennen dat hij/zij een schriftelijk/ mondeling antwoord op bovenstaande vragen verlangt binnen dertig dagen na dagtekening.

Lid van de Gemeenteraad Heerhugowaard

Michael Feelders, fractievoorzitter D66 Heerhugowaard